

Heel in de verte, aan de horizon, kunnen we al de col zien maar hij is nog ver af en we moeten nog een steile klim doen.

Aan het Lac Saint-Anne (2.415 m) begint de echte klim over ruw zigzaggende grindpaden.

In de verte zien we twee mensen staan op de col. Het zijn tegenliggers die ons even later zullen kruisen.

Van op de Col Girardin zien we onder ons een kudde schapen lopen. Het is een grote kudde, ik schat tussen de 3 en 400 schapen. Ik zie ook dat er enkele grote witte honden bij zijn. Dat zouden wel eens patous kunnen zijn. Nu heb ik al eens over patous gelezen dat het geen lieve diertjes zijn. Dat je hen beter uit de weg gaat. De kudde neemt de gehele vallei onder ons in beslag. Ik overleg met Henk. Om de kudde heen lopen gaat langs geen kanten. Er is maar één pad naar de vallei. De kudde bevindt zich deels aan de linker zijde van het pad en deels aan de rechter zijde van het pad. Er zijn eigenlijk maar twee opties, terug keren of onze weg verder zetten. We wachten wat af in de hoop dat de kudde weg trekt maar de kudde blijft in het dal grazen. Ze kunnen er uiteraard nog een gehele dag blijven. We besluiten dan maar om onze weg verder te zetten en dalen het pad af in de richting van de kudde. Op een paar honderd meter van de kudde vraag ik toch maar voor de zekerheid aan Henk om mijn mes uit de houder te nemen, die steeds opzij van de rugzak hangt.

Ik zeg ook tegen Henk dat we bij een eventuele aanval veel lawaai moeten maken en we met onze stokken moeten slaan naar de hond. Henk geeft me mijn mes maar aan zijn gezicht te zien denkt hij niet dat het zo een vaart zal lopen. Hijzelf neemt zijn mes niet ter hand maar het zit wel in zijn zak. Och zegt hij, ik kan er makkelijk bij. Het is mijn bedoeling dat ik in eerste instantie de aanvallende hond (mocht het zo ver komen) van mij kan weg houden met mijn beide stokken die ik in de rechter hand hou. Mocht dit niet helpen en vliegt de hond mij naar de keel dan steek ik mijn rechter arm uit zodat hij daar zijn beet plaatst. Vervolgens probeer ik mijn mes in zijn buik te ploffen. Uiteraard hoop ik dat dit niet hoeft te gebeuren. Henk zegt er ook nog bij dat bij een eventuele aanval van twee honden we met de rug naar elkaar moeten gaan staan zodat we niet in de rug aangevallen kunnen worden. We dalen verder af in stilte. We naderen de kudde. De meeste schapen bevinden zich nu aan de rechter zijde van het pad. Ik zie daar ook een patou zitten maar die bevindt zich op +/- 200 meter afstand van ons. We gaan door de kudde. Ik hou oogcontact met de patou die zich rechts van ons bevindt. Hij ziet ons maar blijft rustig zitten. Het ziet er goed uit. We bevinden ons nu zo wat in het midden van de kudde schapen. Alles verloopt normaal. Als ik geen oogcontact meer heb met de patou die zich op 200 meter rechts van ons bevindt kijk ik toch maar even om. Ik zie dat deze patou nu in snel tempo naar ons komt toegelopen. Ik verwittig Henk, die vlak achter mij loopt, dat er een patou naar ons toekomt. Ik draai mij om in de richting van de patou en wacht af zonder lawaai te maken. Op een paar meter van ons houdt de patou halt, begint te grommen met zijn muil open. De patou drukt zijn kop naar beneden tussen zijn voorpoten om een sprong te plaatsen. Dit laten we niet gebeuren. We beginnen direct te

roepen en te tieren en te slaan met onze stokken. De patou schrikt op en doet een paar passen achteruit ondertussen hevig blaffend en grommend.

Ik zie dat er links van ons nog een patou komt aan gelopen. Henk zegt dat er ook nog een patou van achter ons komt. We draaien ons nu met de rug naar elkaar. We worden nu aangevallen door meerdere patous. We zijn volledig omsingeld door patous. Ik zie Henk niet maar ik hoor hem achter mij flink te keer gaan. Henk zijn stem brengt dubbel zoveel decibels voort dan mijn eigen geroep en getier. De patous grommen en blaffen hevig maar blijven op een veilige afstand van onze stokken. Een patou doorbreekt de cirkel en wilt naar mij toe springen. Ik maak stekende bewegingen met mijn stok naar de patou. Slaan met mijn stok heeft immers geen zin want het zijn telescopische stokken uit licht materiaal. Een slag van deze stok zou een patou niet eens gewaar worden. Ik houd mijn mes hard geklemd in mijn linker hand. Er is maar een patou die aanvalt de anderen blijven ons omsingelen en blijven blaffen en grommen. Als ik de aanval kan afslaan van de aanvallende patou doet deze een paar passen achteruit. Maar dan is er terug een andere patou die zijn kans waagt en naar voor komt. Weer moet ik deze terug dringen met stekende bewegingen en hard geroep en getier. Deze aanvallen blijven zich meerdere keren herhalen. Naderhand heb ik van Henk vernomen dat het bij hem precies hetzelfde was, steeds één patou die de aanval plaatst. We bevinden ons nu rechts naast het pad. De kudde schapen loopt naar de andere zijde van het pad. Ik weet niet hoeveel patous er ons omsingeld hebben. De strijd is hevig. De adrenaline giert door onze lijven. Alle zintuigen staan op scherp. We mogen niet verzwakken, we moeten autoriteit blijven uitstralen. Maar ik denk bij mezelf; hoelang kunnen we dit volhouden?

Wat als er meerdere patous tegelijk aanvallen? Wat zal er gebeuren als er toch een patou me naar de keel grijpt, ook al kan ik hem tijdens mijn val neer steken? En plots trekken de patous zich terug. Pas nu kan ik ze tellen. Het zijn er zeven in totaal. We hebben het er gelukkig goed van afgebracht. We hebben elke aanval kunnen afslaan en we zijn niet gekwetst. We zijn wel volledig uitgeput. De volledige kudde bevindt zich nu aan de overzijde van het pad, dus aan de linker zijde van het pad. De honden lopen in de richting van de kudde. Ik zeg tegen Henk dat we ons verder moeten verwijderen van de kudde en van het pad. Dat we traag achteruit moeten stappen maar oogcontact moeten houden met de kudde en de honden. Ik zeg wel tegen Henk dat hij het rustig aan moet doen, dat hij zeker niet mag vallen want dan zijn we een te gemakkelijke prooi voor de patous. Stap voor stap gaan we traag achteruit. Henk ziet dat er zowat 30 meter achter ons een grote steen ligt, een rotsblok van zowat 2 meter breed en zowat anderhalve meter hoog. Hij zegt dat we best naar die steen toe gaan en dat we ons daar kunnen achter verschuilen. Ik vind het een goed idee en we stappen traag maar behoedzaam, achteruit, in de richting van de steen. Als we bijna aan de steen zijn zie ik dat de patous zich verspreiden en terug in onze richting lopen. Ze vallen opnieuw aan. In een halve cirkel komen ze naar ons toegelopen. We bevinden ons nu wel vlak aan de grote steen zodat we geen 360° maar slechts 180° moeten bewaken. De patous gaan nu in een halve cirkel rond ons staan. Henk en ik moeten terug rug aan rug gaan staan om de aanvallen af te slaan. De honden vallen het meest aan van op de zijkant van de steen. Het is terug hetzelfde tafereel dat zich afspeelt als bij de eerste aanval. De zeven patous houden ons omsingeld en er is er telkens eentje die een aanval plaatst. Ik kan elke aanval afslaan met stekende bewegingen van mijn stokken. Mijn mes houd ik nog steeds in mijn andere hand geklemd.

Henk heeft een zware houten stok. Als hij daarmee een hond kan raken zal deze de tik wel gewaar worden. Henk maakt geen stekende bewegingen met zijn stok maar zwaait zijn stok van links naar rechts met een ongelooflijke snelheid. Af en toe zie ik een glimp van zijn stok naast mij en hoor ik het zoevende geluid dat zijn stok maakt door de luchtverplaatsing. Henk zijn stem blijft het ook goed doen. Mijn stemgeluid gaat er fel op achteruit. Maar we mogen niet verzwakken, we moeten elke aanval blijven afslaan.

En plots trekken de patous zich terug. Ze lopen terug naar de kudde. 30 à 50 meter achter ons bevindt zich een grote berg opeen gestapelde stenen. We kunnen langs deze stenen niet naar omhoog. Ik zeg tegen Henk dat we nog verder achteruit moeten gaan tot aan de berg opeen gestapelde stenen. We stappen traag en behoedzaam achteruit tot deze berg met opeen gestapelde stenen. Dit is het verste punt dat we ons kunnen verwijderen van de kudde en van de honden. We rusten even uit en overleggen. We overwegen alle opties. Op de berg stenen kruipen is geen optie. Dat gaat ons niet lukken en is veel te gevaarlijk. Ter plaatse blijven wachten op hulp, welke hulp? Ter plaatse blijven is ook geen optie want we kunnen niet meer verder achteruit.

Wat als de kudde terug komt grazen aan deze kant van het pad? Hier ter plaatse zitten we als ratten in de val. We kunnen alleen nog naar het pad toe gaan en daar hebben we twee opties. De col opgaan en ons op deze manier verwijderen van de kudde en van de honden is een eerste optie. Maar de col is stijl en we kunnen er enkel maar geraken via een zigzag pad. Als we daar aangevallen worden door de honden kunnen we makkelijk ons evenwicht verliezen

en vallen. Als we daar vallen zijn we niet alleen een prooi voor de honden maar zijn we ook een prooi voor de berg. We moeten ook onze krachten sparen. Als we de col terug opgaan gaat dat veel krachten kosten, krachten die we beter kunnen gebruiken bij een aanval van de honden.

Dus deze optie vegen we ook al vlug van tafel. Er rest ons maar één optie meer. Terug naar het pad gaan en het pad in dalende lijn blijven volgen, onze voorziene weg eigenlijk.

De volledige kudde en de honden bevinden zich aan de overzijde van het pad op zowat 100 m van het pad. Van waar we nu staan zien we de kudde en de honden maar als we op het pad zijn kunnen we de kudde en de honden niet meer zien door de natuurlijke glooiingen en bulten in het terrein. Maar ook de honden kunnen ons dan niet meer zien. De breedte van de kudde is zowat 200 meter. Dus als we 200 meter het pad kunnen volgen in dalende lijn dan zijn we de kudde voorbij. Na die 200 meter maakt het pad tevens een bocht naar rechts zodat we ons nog verder verwijderen van de kudde. Maar eens we naar rechts gaan kunnen de honden ons terug zien.

We kiezen voor deze laatste optie. Het is ook de enige optie die kans op slagen heeft. We gaan niet lopen, we gaan rustig stappen zodat we onze krachten niet verspillen. In traag tempo lopen we naar het pad. Als we aan het pad komen hebben we geen zicht meer op de kudde en de honden maar ook zij zien ons nu niet meer. Maar we horen de schapen wel blaten en de honden af en toe blaffen. Behoedzaam en in stilte dalen we verder af. Steeds omkijkend of er geen patous afkomen.

Na 200 meter, waar het pad naar rechts afbuigt, zien we plots een patou links van ons op een heuveltje op zowat 100 meter van ons. De patou ziet ons en maakt rechts omkeer. Gaat hij de anderen halen? Volgt er een derde aanval? We zijn nu de bocht om en dalen verder zonder ons te haasten. Om de tien stappen kijk ik achterom. Mijn twee stokken in mijn rechter hand geklemd en mijn mes nog steeds in de linker hand geklemd. 500 meter verder ben ik er gerust in en vraag aan Henk om mijn mes terug in de houder te steken welke aan de rugzak hangt. We hebben het er goed van af gebracht.

Ik geef toe dat we een grote fout gemaakt hebben door de kudde te doorbreken. We hadden moeten terug keren en dat hebben we niet gedaan. Maar desalniettemin vind ik het niet kunnen dat een kudde schapen bewaakt door 7 patous grazen langs zo'n bekend wandelpad als de GR 5.

Ik vind het ook niet kunnen dat er geen herder aanwezig is bij de kudde die de honden onder controle kan houden. Dit hadden we wel kunnen vermijden maar wat als je als wandelaar van achter een bocht komt en er komt een kudde schapen, vergezeld van patous, naar u toe komt gelopen? Wat zou er gebeurd zijn indien we alleen waren geweest? Indien we geen stokken bij ons hadden? Indien we onze koelbloedigheid hadden verloren? Indien we de aanvallen niet hadden kunnen afslaan?

Dat patous geen lieve hondjes zijn kun je lezen in een krantenartikel van enige tijd geleden. Ik plaats hieronder bewust artikel maar er zijn nog meerdere verhalen over patous.

De schrik van de wandelaars

Bijtgrage herdershonden verjagen toeristen in Franse Alpen

Een herdershond uit de Pyreneeën, een patou, wordt de schrik van de wandelaars in de Franse Alpen. In de Britse krant Times verhaalt een toerist hoe hij op de GR5, een wandelpad in de Alpen, op een met bloed overdekte Belg botste. 'Zijn broek hing aan flarden. Een hond had hem vreselijk in zijn achterwerk gebeten. Hij was in shock.'

De Britse toerist, zelf niet bang van honden, werd op zijn beurt acht keer zwaar gebeten door vier honden vooraleer hij zich kon redden. Het is geen alleenstaand verhaal: de lokale krant *Le Dauphiné* bevestigt dat het aantal gebeten wandelaars oploopt, zodat de toeristen de wandelpaden beginnen te mijden.

De *patou* wordt sinds vele eeuwen door de herders in de Pyreneeën gebruikt om hun kudden schapen te beschermen tegen beren en wolven. Het is een grote, sterke hond die tot 60 kg weegt. Met zijn lange, witte vacht ziet hij er schattig uit. Maar als zijn kudde wordt aangevallen, vecht hij tot de dood en tegenover vreemdelingen stelt hij zich wantrouwig op.

In 1992 werden er opnieuw wolven uitgezet in de Franse Alpen. Het zijn er inmiddels zowat 150. Maar de schaapherders klaagden dat de wolven duizenden schapen per jaar doden. In 2006 investeerde de EU daarom zwaar in onder andere 1.000 patous om de kuddes van de Franse herders te beschermen. De wolven krijgen sindsdien de helft minder schapen te pakken. Maar het aantal rechtszaken van gebeten wandelaars tegen schapenhoeders neemt hand over hand toe.

Deze zomer dook een nieuw fenomeen op: er werden al 17 patous vergiftigd, ofwel door wolvenliefhebbers ofwel door gedupeerden die leven van het tanende toerisme en die de bijters kwijt willen. (fds)

Ik heb mijn stembanden geforceerd en kan moeilijk spreken. Mijn keel doet pijn bij ieder woord dat ik uit breng. Henk heeft geen stemproblemen. Ik denk dat dit komt omdat hij het gewoon is van te roepen tegen zijn personeel als deze met zware machines en kettingzagen bezig zijn in het bos.

Tijdens de afdaling passeren we 2 Franse 60-plussers die op een steen zitten te eten. We vertellen hen het verhaal van de patous. Dat er patous zitten die ons hebben aangevallen verwonderd hen niet maar dat er 7 patous zijn daar verschieten ze toch van. Ik weet niet of ze hun weg hebben verder gezet.

Het eerste kleine dorpje dat we tegenkomen na de afdaling is Maurin La Barge. Er komt een mobilhome aangereden die bij ons stopt. Er zit een echtpaar in. De man stapt uit en vraagt mij waar het pad naar het meer begint. De naam van het meer zegt mij niets. Dan laat hij mij een summier kaartje zien waarop het meer staat. Het is het meer dat achter de Col Girardin ligt. Ik vraag hem om hij deze wandeling echt wel wilt maken en vertel hem ons verhaal. Hij staat mij met veel ongeloof aan te kijken en heeft blijkbaar nog nooit van patous gehoord. Even later rijden ze verder het dal in.....

We blijven niet lang in dit kleine dorpje. We zijn allebei erg aangedaan van het gebeuren. Een ding staat vast; we zullen nooit nog een kudde schapen doorkruisen als er patous in de buurt zijn.

Een kunstenaar heeft aan de rand van het meer zijn kunsten tentoon gesteld. Het zijn allemaal op elkaar gestapelde en gekleefde stenen. Het idee is simpel maar het is toch mooi.

Le Pont Vouté is gebouwd in 1882 op een steile rotswand, 110 meter boven een donderende rivier. De GR 5 loopt over de brug maar wij gaan niet over de brug omdat we een camping voorzien hebben beneden in het dorp.

Ons eindpunt vandaag is Saint-Paul-sur-Ubaye (1.625 m). Het is een klein dorpje met op de achtergrond reusachtige puntige pieken. Het gebied is niet alleen gekend bij wandelaars maar ook bij bergbeklimmers.

Alors, j'ai encore du ragout

Wat??
Patou!

Saint-Paul-sur-Ubaye is de hoogste gemeente in de Alpes de Haute Provence en het enige dorp dat omringd is met 34 toppen van boven de 3.000 meter.

Vrijdag 6 juli 2012

- Van : Saint-Paul-Sur-Ubaye 1.600 m
- Naar : Larche 1.700 m
- Afstand : 20 km
- Stijgen : 1.400 m
- Dalen : 1.100 m
- Duur : 8 uur

Onze laatste stapdag komt er aan. We staan op om 06.00 uur en vertrekken met de rugzak om 06.45 uur. Het heeft voorbije nacht flink geonweerd maar nu is het terug droog. Onze tent is wel kletsnat. We hopen deze dan ook onder weg, ergens tijdens een rustpauze, te drogen.

In de verte zien we een kudde schapen. We houden onmiddellijk halt en bestuderen de kudde. We zien dat ze achter een afspanning zitten en we merken geen patous op. De schrik zit er goed in. Behoedzaam naderen we de kudde. De patou heeft een witte vacht en is niet altijd goed te onderscheiden van de schapen die (de meeste dan toch) eveneens een witte vacht hebben.

We passeren terug restanten van oude oorlogsbunkers waarbij soms nog de geschutkoepels zichtbaar zijn.

Onze voorlaatste col van dit traject, de Col du Vallonnet (2.524 m). We rusten er even uit. Henk moet een zakdoek nemen om een traantje weg te vegen omdat het reeds de laatste dag is.

Na de Col du Vallonnet (2.524 m). dienen we ongeveer 200 meter te dalen om vervolgens terug te stijgen naar de laatste col van de dag, de Col de Mallemort (2.558 m).

De ruïnes van een oude kazerne. Sommige muren zijn nog goed bewaard gebleven. De metalen latrine staat nog ter plaatse.

Binnenin zijn sommige delen ook nog goed intact gebleven zoals deze paardenstal met slaapbakken.

We komen aan de laatste col van de dag de Col de Mallemort (2.558 m) waar gebedsvlagjes hangen. De oude, houten elektriciteitspalen, die de onderliggende en de bovenliggende forten vroeger voorzagen van stroom, staan er nog.

Het is een lange niet gemakkelijke afdaling die we rustig aan doen. Wederom veel marmotten die soms hevig beginnen te fluiten als ze ons zien, maar ons soms ook gewoon negeren.

In Larche komen we voor de laatste keer de 2 Zwitserse dames tegen. Henk doet hen het verhaal van de patous. De dames hebben de kudde schapen wel gezien maar de kudde was ver van hen vandaan. In de verte hadden ze ook één patou kunnen onderscheiden. In het dorp “Larche” zelf is er niets maar op de camping is er wel een winkeltje waar je toch het een en ander kunt kopen.

Zeven patous

Nee, nee Ludwig zeuven patous!

Van Larche rijden we met de bus naar Barcelonnette waar we enige tijd dienen door te brengen om te kunnen overstappen op de bus naar Gap. In Barcelonnette is het juist marktdag.

In Gap nemen we de trein (TGV) naar Brussel. Nog een kleine anekdote; als de trein stopt in Lyon stappen er heel wat mensen op en af. Plots zie ik een oud vrouwtje terug de trein op springen. Ze was haar strooien hoed vergeten, zo'n hoedje dat je voor een paar euro's kunt kopen aan de zee. Van zodra ze de hoed opneemt gaan de deuren dicht. Haar man en haar dochter hebben haar uitgezwaaid van op het perron. Het oude vrouwtje moet nu mee rijden met de trein tot in Parijs. Als het haar tegenzit moet zij dus een ticket kopen van Lyon naar Parijs en ginder misschien nog overnachten omdat er geen trein meer terug is. Vervolgens moet ze dan morgen een nieuw ticket kopen naar Lyon. Een dure strooien hoed!!

We hebben terug een mooi maar hachelijk avontuur beleefd. We hebben 165 kilometer afgelegd. We hebben 9.000 meter gestegen en ongeveer evenveel meter gedaald. In totaal hebben we nu 2.322 kilometer van de GR 5 afgelegd. We hebben, dit traject, één echte dag regen gehad, 2 heel warme dagen en de andere dagen waren het lekkere temperaturen om te stappen. Volgend jaar doen we het laatste deel van de GR 5 en doorkruisen we het natuurpark "Mercantour".

Ludwig : benaltijdweg@gmail.com

Henk : info@houthandeljansen.nl

Foto's : Henk en Ludwig

Tekst : Ludwig

